

ŽEMĖS INFORMACINĖS SISTEMOS VEIKLOS TĘSTINUMO VALDYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemės informacinės sistemos veiklos tęstinumo valdymo plano (toliau – Valdymo planas) tikslas – nustatyti Žemės informacinės sistemos (toliau – ŽIS) administratoriaus, ŽIS saugos įgaliotinio ir kitų asmenų veiksmus, esant elektroninės informacijos saugos incidentui, kurio metu iškyla pavojus ŽIS duomenims, ŽIS techninės, programinės įrangos funkcionavimui.

2. Šis Valdymo planas parengtas vadovaujantis Bendraisiais elektroninės informacijos saugos valstybės institucijų ir įstaigų informacinėse sistemose reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 952 (Žin., 1997, Nr. 83-2075; 2007, Nr. 49-1891), Saugos dokumentų turinio gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1V-172 (Žin., 2007, Nr. 53-2070), Valstybės institucijų ir įstaigų informacinių sistemų elektroninės informacijos techniniais saugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 1V-384 (Žin., 2008, Nr. 127-4866), Žemės informacinės sistemos nuostatais ir Žemės informacinės sistemos duomenų saugos nuostatais, patvirtintais Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-267 (Žin., 2011, Nr. 143-6747).

3. Valdymo plane vartojamos sąvokos:

ŽIS valdytojas – Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

ŽIS tvarkytojas – valstybės įmonė Valstybės žemės fondas.

ŽIS administratorius – ŽIS valdytojo valstybės tarnautojas arba ŽIS tvarkytojo darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, atliekantis ŽIS priežiūrą;

ŽIS saugos įgaliotinis – ŽIS valdytojo paskirtas valstybės tarnautojas, įgyvendinantis ŽIS duomenų saugą.

ŽIS naudotojas – ŽIS valdytojo valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, arba ŽIS tvarkytojo darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kuriems ŽIS administratorius suteikė teisę naudotis ŽIS ištekliais numatytoms funkcijoms vykdyti.

Kitos Valdymo plane vartojamos sąvokos atitinka Valdymo plano 2 punkte nurodytuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

4. Valdymo plano reikalavimai privalomi visiems ŽIS naudotojams, ŽIS administratoriui, ŽIS saugos įgaliotiniui, naudojančiams ŽIS įrangą tarnybos ir darbo funkcijoms atlikti.

5. Valdymo planas įsigalioja įvykus elektroninės informacijos saugos incidentui, jo vykdymas yra privalomas elektroninės informacijos saugos incidentų atveju, kurių metu gali kilti pavojus ŽIS duomenims, ŽIS techninės, programinės įrangos funkcionavimui.

6. ŽIS saugos įgaliotinio ir ŽIS administratoriaus veiksmai įvykus elektroninės informacijos saugos incidentui yra nurodyti Žemės informacinės sistemos veiklos atkūrimo detalajame plane (Valdymo plano 1 priedas).

7. Elektroninės informacijos saugos incidento metu patirti nuostoliai padengiami iš valstybės biudžeto ir kitų finansavimo šaltinių.

8. Kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kad ŽIS veikla atkurta:

8.1. ŽIS duomenų atnaujinimas;

8.2. ŽIS duomenų išsaugojimas;

8.3. nuolatinis ŽIS duomenų teikimas fiziniams, juridiniams asmenims ar kitoms užsienio organizacijoms ir kitoms informacinėms sistemoms teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Neveikiant ŽIS ar veikiant iš dalies, jos veikla turi būti atkurta per 8 val. (atkuriama pagal Valdymo plane numatytą prioritetą) (Valdymo plano 3 priedas).

10. ŽIS prieinamumas turi būti užtikrintas ne mažiau kaip 90 proc. paros laiko.

II. ORGANIZACINĖS NUOSTATOS

11. Elektroninės informacijos saugos incidentams valdyti bei veiklos atkūrimui organizuoti ŽIS valdytojo vadovo įsakymu sudaroma: ŽIS veiklos tęstinumo valdymo grupė (toliau – Valdymo grupė) ir ŽIS veiklos atkūrimo grupė (toliau – Atkūrimo grupė).

12. Valdymo grupės tikslas – pagal ŽIS saugos įgaliotinio gautą tarnybinį pranešimą apie elektroninės informacijos saugos incidentą tirti elektroninės informacijos saugos incidentus, ieškoti priemonių ir būdų sukeltiems padariniams bei žalai likviduoti, užtikrinti ŽIS veiklos tęstinumą.

13. Valdymo grupės sudėtis:

13.1. ŽIS valdytojo vadovas (Valdymo grupės vadovas);

13.2. ŽIS tvarkytojo ŽIS projektų vadovas (Valdymo grupės vadovo pavaduotojas);

13.3. ŽIS valdytojo Informacinių technologijų departamento vadovas (Valdymo grupės vadovo pavaduotojas);

13.4. ŽIS saugos įgaliotinis;

13.5. ŽIS administratorius;

13.6. kiti ŽIS valdytojo vadovo įsakymu paskirti ŽIS valdytojo valstybės tarnautojai arba darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ar ŽIS tvarkytojo darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

14. Valdymo grupės funkcijos:

14.1. elektroninės informacijos saugos incidentų analizė ir sprendimų ŽIS veiklos tęstinumo valdymo klausimais priėmimas;

14.2. bendravimas ir bendradarbiavimas su ŽIS naudotojais;

14.3. bendravimas ir bendradarbiavimas su teisėsaugos ir kitomis institucijomis bei kitomis interesų grupėmis;

14.4. bendravimas ir bendradarbiavimas su viešosios informacijos rengėjų ir viešosios informacijos skleidėjų atstovais;

14.5. bendravimas ir bendradarbiavimas su kitų valstybės registrų ir informacinių sistemų veiklos tęstinumo valdymo grupėmis;

14.6. finansinių ir kitų išteklių, reikalingų ŽIS veiklai atkurti, įvykus elektroninės informacijos saugos incidentui, naudojimo kontrolė;

14.7. ŽIS fizinės duomenų saugos užtikrinimo kontrolė, įvykus elektroninės informacijos saugos incidentui;

14.8. logistikos organizavimas (žmonių, daiktų, įrangos gabenimo organizavimas ir jų gabenimas);

14.9. kitos Valdymo grupei pavestos funkcijos.

15. Atkūrimo grupės sudėtis:

15.1. ŽIS valdytojo Informacinių technologijų departamento vadovas (Atkūrimo grupės vadovas);

15.2. ŽIS saugos įgaliotinis (Atkūrimo grupės vadovo pavaduotojas);

15.3. ŽIS administratorius;

15.4. ŽIS tvarkytojo ŽIS projektų vadovas;

15.5. kiti ŽIS valdytojo vadovo įsakymu paskirti ŽIS valdytojo valstybės tarnautojai arba darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ar ŽIS tvarkytojo darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

16. Atkūrimo grupės funkcijos:

16.1. ŽIS veiklos atkūrimo priežiūra ir koordinavimas;

16.2. ŽIS tarnybinių stočių veikimo atkūrimo organizavimas;

16.3. kompiuterių tinklo veikimo atkūrimo organizavimas;

16.4. ŽIS duomenų atkūrimo organizavimas;

16.5. ŽIS taikomųjų programų tinkamo veikimo atkūrimo organizavimas;

16.6. kompiuterių veikimo atkūrimo ir prijungimo prie kompiuterių tinklo organizavimas;

16.7. kitos Atkūrimo grupei pavestos funkcijos.

17. Valdymo ir Atkūrimo grupės tarpusavyje bendrauja el. paštu ir (ar) telefonu. Ne rečiau negu kartą per metus organizuojamas šių grupių susitikimas, kuriame aptariama esama situacija ir suderinami galimi jos gerinimo būdai.

18. Įvykus elektroninės informacijos saugos incidentui:

18.1. ŽIS naudotojai privalo nedelsdami žodžiu ar raštu pranešti ŽIS administratoriui apie elektroninės informacijos saugos incidentą. Patys ŽIS naudotojai neturi teisės imtis jokių veiksmų.

18.2. ŽIS administratorius nedelsdamas turi imtis atitinkamų atsakomųjų veiksmų, reikalingų elektroninės informacijos saugos incidentui stabdyti. Apie elektroninės informacijos saugos incidentą ŽIS administratorius, įvertinęs incidento reikšmingumą, raštu informuoja ŽIS saugos įgaliotinį. Įvykis aprašomas, nurodant elektroninės informacijos saugos incidento vietą, laiką, pobūdį ir kitą su įvykiu susijusią informaciją.

18.3. ŽIS saugos įgaliotinis apie elektroninės informacijos saugos incidentą nedelsdamas informuoja ŽIS valdytojo vadovą;

18.4. ŽIS saugos įgaliotinis įrašo informaciją apie elektroninės informacijos saugos incidentą į Žemės informacinės sistemos elektroninės informacijos saugos incidentų registravimo žurnalą (Valdymo plano 2 priedas), vadovauja Žemės informacinės sistemos veiklos atkūrimo detalizavime plane nurodytiems veiksams;

18.5. ŽIS administratorius atkuria ŽIS techninės ir programinės įrangos veikimą, kompiuterių tinklo veiklą, ŽIS duomenis, ŽIS techninės, sisteminės ir taikomosios programinės įrangos funkcionavimą ir nedelsdamas informuoja ŽIS saugos įgaliotinį;

18.6. ŽIS saugos įgaliotinis kartu su ŽIS administratoriumi organizuoja žalos, padarytos ŽIS duomenims, ŽIS techninei, programinei įrangai, vertinimą, koordinuoja ŽIS veiklai atkurti reikalingos techninės, sisteminės ir taikomosios programinės įrangos įsigijimą.

18.7. Elektroninės informacijos saugumo incidentui išplitus už ŽIS valdytojo ir ŽIS tvarkytojo įstaigos ribų, ŽIS administratorius informuoja su elektroninės informacijos saugos incidentu susijusius paslaugų teikėjus ir (ar) kitas institucijas, atsižvelgia į jų rekomendacijas.

19. Elektroninės informacijos saugos incidento metu sunaikinta ar sugadinta techninė, sisteminė ir taikomoji programinė įranga įsigijama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 84-2000; 2006, Nr. 4-102) ir Nacionalinės žemės tarnybos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių, patvirtintų Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2008 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 1P-132, nustatyta tvarka.

20. Atsarginėms patalpoms, naudojamoms ŽIS veiklai atkurti elektroninės informacijos saugos incidento atveju, keliama šie reikalavimai:

20.1. patekimas į atsargines patalpas turi būti registruojamas Patekimo į patalpas, kuriose yra tarnybinės stotys, žurnale;

20.2. atsarginės patalpos turi būti atskirtos nuo bendrojo naudojimo patalpų;

20.3. atsarginės patalpos turi atitikti gaisrinės saugos reikalavimus ir jose turi būti pirminių gaisro gesinimo priemonių;

20.4. atsarginėse patalpose turi būti įrengtas rezervinis elektros energijos šaltinis ŽIS techninei įrangai ir duomenų perdavimo tinklo mazgams, užtikrinantis nurodytos įrangos veikimą pagrindinio elektros energijos šaltinio neveikimo atveju ne trumpiau kaip 10 min.;

20.5. ryšių kabeliai turi būti apsaugoti nuo nesankcionuoto prisijungimo;

20.6. patalpoje nuolat turi veikti oro temperatūros reguliavimo įranga (oro kondicionavimo sistema) bei palaikoma $+ 22 (\pm 5)^{\circ} \text{C}$ temperatūra.

III. APRAŠOMOSIOS NUOSTATOS

21. Informacija apie ŽIS techninę ir programinę įrangą ir jos parametrus nurodyta Žemės informacinės sistemos techninės ir programinės įrangos specifikacijoje.

22. Už ŽIS techninės ir programinės įrangos priežiūrą yra atsakingas ŽIS administratorius.

23. ŽIS administratorių pavaduojančio asmens minimalus kompetencijos ar žinių lygis negali būti žemesnis už ŽIS administratoriui keliamų kompetencijos reikalavimų lygį.

24. Minimalaus funkcionalumo informacinių technologijų įrangos, tinkamos ŽIS valdytojo poreikius atitinkančiai informacinės sistemos veiklai užtikrinti elektroninės informacijos saugos incidento metu, specifikacija turi būti lygiavertė pagrindinei Žemės informacinės sistemos techninės ir programinės įrangos specifikacijai.

25. ŽIS administratorius parengia ir saugo:

25.1. patalpų brėžinius ir šiose patalpose esančios ŽIS tarnybinių stočių įrangos bei komunikacijų sąrašą;

25.2. kompiuterių tinklo fizinio ar loginio sujungimo schemas.

25.3. duomenų teikimo, kompiuterinės, techninės ir programinės įrangos įsigijimo ir priežiūros sutartis.

26. Programinės įrangos laikmenos ir laikmenos su atsarginėmis ŽIS duomenų kopijomis saugomos užrakintoje nedegioje spintoje, kitose patalpose, nei yra įrenginys, kurio elektroninė informacija buvo nukopijuota. ŽIS administratorius kartą per savaitę atsargines ŽIS duomenų kopijas perkelia į saugojimo vietą.

27. ŽIS saugos įgaliotinis ir ŽIS administratorius parengia, patvirtina ir saugo ŽIS valdytojo darbuotojų sąrašą, kuriame nurodyti darbuotojų darbo telefonai, o Valdymo grupės ir Atkūrimo

grupės narių – tarnybinės judriojo ryšio įrangos ir namų telefonų numeriai bei gyvenamosios vietos adresai.

IV. VALDYMO PLANO VEIKSMINGUMO IŠBANDYMO NUOSTATOS

28. Valdymo planas turi būti išbandomas kartą per dvejus metus. Valdymo plano veiksmingumo išbandymo metu imituojamas elektroninės informacijos saugos incidentas. Jo metu už elektroninės informacijos saugos incidento padarinių likvidavimą atsakingi asmenys atlieka minėtų padarinių likvidavimo veiksmus. Iš atsarginių ŽIS duomenų kopijų atkuriami ŽIS duomenys.

29. Pagal bandymų rezultatus ŽIS saugos įgaliotinis ir ŽIS administratorius parengia Žemės informacinės sistemos veiklos tęstinumo valdymo plano įvertinimo ataskaitą (toliau – Ataskaita), kurioje yra apibendrinami atliktų bandymų rezultatai, apibrėžiami pastebėti trūkumai ir pasiūlomos šių trūkumų šalinimo priemonės. Ataskaitą tvirtina Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Projektų priežiūros komitetas, kurio sudėtis ir darbo reglamentas patvirtinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-18.

30. ŽIS saugos įgaliotinis nuolat kontroliuoja Ataskaitoje nurodytų trūkumų šalinimo priemonių įgyvendinimą.

31. Plano veiksmingumo išbandymo metu pastebėti trūkumai šalinami remiantis operatyvumo, veiksmingumo ir ekonomiškumo principais.
